

Helsinki 12.10.2016

Opetus- ja kulttuuriministeriölle

Asia: Professoriliiton lausunto ehdotuksesta COM(2016) 593: Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi tekijänoikeudesta digitaalisilla sisämarkkinoilla (jäljempänä *DSM-direktiivi*)

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt Professoriliittoa (myöhemmin liitto) lausuntoa ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi tekijänoikeudesta digitaalisilla sisämarkkinoilla Suomen kannanmuodostuksen tueksi. Liitto lausuu kunnioittavasti seuraavaa:

Text and data mining

Ehdotuksen mukaan tutkimusorganisaatioille, kuten yliopistoille ja tutkimuslaitoksille, annettaisiin oikeus tehdä tiedonlouhintaa (text and data mining) aineistoon, johon heillä on laillinen pääsy tutkimustarkoituksiin. Epäselväksi jää, mitä edellä mainittu tarkoittaa tilanteessa, jossa pääsy aineistoon on tavalla tai toisella rajattu esimerkiksi teknisin menetelmin. Artikla ehdotuksessa 3.2 kerrotaan, että sopimuksella ei voida rajoittaa tätä oikeutta. Liitto katsoo, että tältä osin lainvalmistelutyössä tarvitaan selvennyksiä ja ehkä jopa säännöksiä, että tietyyntyyppiset aineistot tulisi avata tutkimuskäyttöön.

Teosten digitaalinen käyttäminen opetuksen havainnollistamista varten

Ehdotuksella vahvistetaan mahdollisuuksia käyttää tekijänoikeudella suojattua aineistoa opetuksen havainnollistamiseksi erityisesti digitaalisessa opetuksessa. Näihin uusiin pakollisiin poikkeussääntöihin liitto suhtautuu lähtökohtaisesti suopeasti edellyttäen, että jäsenvaltiot käyttävät niille ehdotuksessa varattua mahdollisuutta käyttää lisensoijia, joilla varmistetaan, että tekijät voivat saada korvauksia tällaisesta käytöstä. Liitto katsoo, että aineistoa käytettäessä tulee aina hyvän tavan vaatimalla tavalla viitata lähteeseen ja ilmoittaa tekijän nimi.

Kulttuuriperinnön säilyttäminen digitaalisessa muodossa

Säännökset, joilla pyritään kulttuuriperinnön säilyttämiseen digitaalisessa muodossa ovat liiton mielestä kannatettavia.

Professoriliitto-Professorsförbundet

Kaarle Hämeri
puheenjohtaja

Tarja Niemelä
toiminnanjohtaja